

Szeged volt polgármestere egészségügyi vállalkozóként dolgozik

Bartha szerint elfáradt a politikai elit

Négy évig vezette Szeged városát, nyolc éven át dolgozott parlamenti képviselőként, ma már nem is tagja annak a pártnak, amelyikben politikai karrierjét felépítette. Bartha László „papíron” visszavonult ugyan a politizálástól, egészségügyi vállalkozásba kezdett, de nagy figyelemmel követi a közéletet, éles kritikával illeti mind volt pártjának vezetését, mind a jelenlegi városirányítókat.

– Egy, a lapunkban megjelent, 2005-ös interjújában úgy nyilatkozott, elkezdett egy jelentős életmódváltó programot, tele van energiával, amit politikusként hasznosítani szeretne. Ehhez képest Bartha doktor ma már nem is tagja sem a parlamentnek, sem a szegedi Fidesznek. Nagyon csalódott?

– Igen, az vagyok, mert azt kellett látnom, hogy Szegeden a Fidesz mind az országgyűlési, mind az önkormányzati választásokon súlyos vereséget szenvedett. A város nem küld egyetlen jobboldali képviselőt sem az országgyűlésbe, sem a megyei közgyűlésbe, holott Botka László személyében egy könnyen verhető polgármesterrel kellett csupán megküzdeni.

Oláh és Gyurcsány

– Ezt komolyan gondolja? Botka vezetésével az ország egyik legerőteljesebb MSZP-s vezetése jött létre a megyében, Szeged a baloldal kiemelt bázisa.

– Ennek több oka is van, de egyik sem a most hivatalban lévő polgármester érdeme. Szeged fejlődését hozzák fel érvként melléte, holott a szocialista többségű városvezetés szinte egyetlen új ötlettel nem tudott előjónni, azokat a programokat valósította meg, aminek az alapjait még az én vezetésemmel tette le a konzervatív városirányítás. Mi pályáztunk sikerrel olyan beruházások kivitelezésére, mint az Anna fürdő és a Kisszínház rekonstrukciója, a

csatornázási program, és hosszasan sorolhatnám. Az én munkatársaim, személy szerint Szöllősi Béla dolgozta ki a panelrekonstrukciós program három forrásból (lakói önrész, önkormányzat, állami pénzek) álló rendszerét. Botkáéknak már csak a szalagot kellett átvágniuk, igaz, ezt nagyon látványosan tették. Ezzel szemben mit tudott felmutatni a szegedi Fidesz? Egy széthulló szervezetet, amiben – tiszte-

” *Hogyan is találnám a helyem olyan viszonyok között, amelyben a jobboldal baloldali, a baloldal jobboldali politikát folytat.*

Bartha László

let a kivételnek – nagyon is balról induló személyek szereztek meg vezetői pozíciókat. Hogy mást ne mondjak, Oláh Jánost én Gyurcsánnyal vetném össze. Mindketten erősen kötődtek a pártállamhoz. Majd néhány évre eltűntek a közéletből, jól megszédíték magukat mint vállalkozók, aztán ezzel az anyagi háttérrel nyomultak vissza a politikába. Oláh még azt a csavart is megtette, hogy egykori marxista oktatóból átalakulván immár jobboldali politikusként próbálkozik. Vezetésével aztán sikerült is beleszaladni egy jó nagy pofonba.

Kilépett a pártból

– Kritikája igencsak kemény. Ha úgy érezte, bajban a pártja, miért nem kénálta fel a segítségét?

– Megtettem. De Szegeden olyan átrendeződéseken ment át a Fidesz, amelyben én már nem találtam a helyem, ezért ki is léptem a pártszervezetből. Holott felmérések is bizonyították: 2006-ban eséllyel vehettem volna fel a harcot Botkával.

„Mivel sokan állítanak meg azzal az utcán, hogy újra rábírijanak a politizálásra, ezért nem kizárt, hogy visszatérek még erre a porondra”
Fotó: Segesvári Csaba

– A Fidesz vezetése nem így láthatta, hiszen az országos politikában sem kénálta önnnek szerepet.

– Ebben a döntésben Orbán Viktor pártelnök szerepét érzem. Az elmúlt parlamenti ciklusban többször is próbálkoztam négyszemközt megbeszélni a vitás kérdéseket, de Orbán egyetlenegy-

szer sem adott erre lehetőséget. Majd később visszatérünk a témára – mondogatta, de erre soha nem került sor. De kitérhetek Navracsics Tiborra is, aki egy megnyilatkozásában a négy évvel ezelőtti állapotokat a szegedi Fidesz mélypontjaként említi. Ez finoman szólva is sportszerűtlen, hiszen ő pontosan tudja,

nem ez az igazság, de soroljuk be véleményét a Fidesz országos elnökválasztási kampányába, ahol minden szavazatra szükség van, akár még ezen az áron is.

Tele energiával

– Ez elkészeríti?

– Bizonyos szempontból igen. Egyrészt azért, mert most is úgy érzem, tele vagyok energiával, tudnék maradandót alkotni a politikában, ám ezt a mai közeg nem teszi lehetővé. Hogyan is találnám a helyem olyan viszonyok között, amelyben a jobboldal baloldali, a baloldal jobboldali politikát folytat, a napi döntéseket nem ideológiai alapokon hozzák meg, hanem sokkal inkább a napi pártérdekeket szem előtt tartva. Acsarkodó politikusok feszülnek egymásnak, a megbékélésnek nyomait sem látom, s nem is lesz ez másként, amíg a rendszerváltás óta politikai harcokban megfáradt vezetők helyébe – ami a mai politika elit – nem lépnek megegyezésre fogékonyabb újak. Ennek egyelőre semmi jele, talán csak az SZDSZ az, amely változtatni szeretne.

– Nyugdíjba küldené Orbánt?

– Orbán Viktor szerintem Magyarország legnagyobb formátumú politikusa, de úgy vélem, vele nem nyerhet még egyszer választást a párt. Politikai ellenfelei olyan ördögi bélyeget sütöttek rá, amitől nem tud szabadulni. Ezért inkább az európai porondon, az unióban kéne talán kamatoztatnia képességeit.

– Ahhoz képest, hogy visszavonult a politikától, oly lendülettel beszél pártokról, politikusokról, hogy egyelőre még szóba sem tudtam hozni, „civilként” mivel telnek most napjai, hogyan tervezi jövőjét?

– A közéleti gondok iránti fogékonyságomat nem veszítettem el, nagyon érdekel mind az ország, mind Szeged sorsa. Persze ebből nem lehet megélni, így családi vállalkozásba fogtam. Kisebb, magán-egészségügyi központok üzemeltetésére szeretnék szakosodni. Amíg ez a rendszer nem épül ki, megtakarításaimból tartom el a családomat, s nevelem gyermekeimet – köztük egyéves kisfiamat –, akik örömmel töltik ki minden napomat. De mivel nap mint nap sokan állítanak meg azzal az utcán, hogy újra rábírijanak a politizálásra, ezért nem kizárt, hogy visszatérek még erre a porondra.

BÁTYI ZOLTÁN

Szeged fényeit manapság 17 és fél ezer izzó szórja

Gázlánggal indult a közvilágítás száznyolcvan éve

Gázlámpa a hőskorból a Vásárhelyi Pál utcában
Fotó: Karnok Csaba

Szegeden 180 esztendővel ezelőtt született döntés az utcai közvilágítás létrehozásáról. Ma már természetes, hogy sötétedéskor kigyúlnak a város fényei, de eleinte csak a főtéren és a főutcákon szereltek fel lámpákat.

Hosszas küzdelem árán Szeged választott előjárói 1827. február hó 21-én 32 szavazattal 13 ellenében határozatot hoztak az „éjeli utcavilágítás behozataláról” – rögzítette várostörténeti alaplankájában Reizner János. A közvilágítás 125 lámpással kezdődött, a Széchenyi téren. Gázgővél működött, amelynek csapját lámpaoltogató nyitotta meg, majd meggyújtotta a lángot. Mire az utolsó lámpákhoz ért, már fordult is vissza, kezdte eloltani a fényeket. Az éjszakai világítás akkortájt ugyanis nem egész éjjel működött, hanem csupán egy-egy órácskát.

A gázt Szegeden 1895-ben váltotta a korszerűbb villanyvilágítás. A városvezetés nemzetközi pályázatot írt ki a születendő villamosközeledés energiafejlesztésére, és a nyertes – a mai tulajdonoshoz hasonlóan – egy francia vállalat lett. A szerződéskötés egyik feltételül a város megszabta, hogy a cég a hét évvel korábbi párizsi mintára az utcákat is „felvillanyozza”. Az elektromos áram nem azonnal ütötte ki a helyéből a gázt. Szegeden a Bakay-féle nagykerületi kendergyár és a zsidó árvaház előtt még a negyvenes években is lámpaoltogató gyújtott világot, a gázlámpákban.

FÉNYES EMLÉKEINK

■ Aki a dél-alföldi áramszolgáltatás vagy a közvilágítás történetét és tárgyi emlékeit szeretné megismerni, Koncz Géza tárlatvezetésével ingyenesen megletheti – telefonos bejelentkezés alapján – a Démász szegedi, a Korányi fasoron berendezett elektrotechnikai múzeumában. A hajdani Széchenyi téri gázlámpák közül kettő maradt fenn, a Fekete Ház parkjában állnak. A gázszolgáltató Vásárhelyi Pál utcai főbejáratánál viszont egy gázlámpás működik.

A közvillany hamarosan behálózta Szegedet, de Csongrádot csak negyven évvel később, 1935-ben. Megyénkben az utolsó villamosított falu Üllés, Pusztaszer és Zsombó volt, ahol csak 1959-ben gyúlt fény. A közvilágítás azóta jó néhány változást megért: a kandelábereket és falikarokat egyre modernbb lámpatestek váltották fel. A burákat az úttest fölé drótra feszítették, fa- majd betonoszlopokra szerelték. A közvillany kapcsolóját központosították, árszerkezet indította be. Ezeket előbb hetente, majd havonta fel kellett húzni. Később elterjedt a szürkületet érzékelő úgynevezett „al-

konykapcsoló”, ami három lux értékű sötétségnél [ami annyit jelent, hogy a színeket olyankor már nem lehet megkülönböztetni az utcán], működésbe hozta a rendszert. A mostani legmodernebb villanykapcsoló „hangfrekvenciás körvezérléssel” előre betáplált időpontban indítja a fényárt. Nem csak a teljes sötétséggel lehetett energiát megtakarítani, hanem a „féléjszakás világítással” is. Ehhez a rafinériához a hetvenes évektől folyamodott a város; a két becsavart villanykörte közül akkoriban az egyiket este 10-kor kikapcsolták.

DOMBAI TÜNDE

ESTÉTŐL REGGELIG

Jelenleg 17 ezer 500 izzó világítja meg esténként Szegedet, ezeket 450 kilométer kábel köti össze. Leghosszabban december közepén világítanak: majdnem 15 órát, délután 4 óra 10-től reggel 7-ig. Legrövidebben pedig júliusban: 7 órát, este 9 óra 5 perctől hajnali 4 óra 10-ig – derült ki a Démász adataiból. Ebből következően a legtöbb áram decemberben fogy, 455 órányi, júliusban pedig fele annyi sem, csak 213 óra.

A Szent István tér fényei

Fotó: Segesvári Csaba